Ion Băieşu

Suferinţă

în doi

Parcul Cişmigiu — cu desăvîrşire pustiu. Pe una din alei apare o femeie ; aleea este întunecată şi paşii scîrţîie într-un chip dureros. Se aşază pe una din bănci, îşi încrucişează mîinile pe piept şi oftează. Exact peste un minut, pe aceeaşi alee apare un bărbat. Bărbatul se apropie de banca pe care se află femeia şi întreabă pe un ton cu desăvîrşire firesc.

EL : Nu vă supăraţi : pot să mă aşez lîngă dumneavoastră ?
EA (uimitor de firesc) : **Desigur.**
EL (îşi încrucişează mîinile pe piept) : **Alături este o bancă complet liberă şi aţi putea să mă întrebaţi de ce nu mă aşez pe acea bancă. Mai mult, probabil că în acest Cişmigiu, în această noapte de revelion, toate băncile sînt libere şi aţi putea tot atît de bine să mă întrebaţi de ce nu mă aşez pe una dintre ele.**
EA (întorcîndu-se spre el cu circa zece grade şi răspunzîndu-i peste umăr) : **Vă rog să mă credeţi, dar nici prin cap nu mi-a trecut să vă pun o astfel de întrebare. Nici prin cap nu mi-a trecut.**
EL : Vă mulţumesc şi vă rog să mă iertaţi, dar mi s-a întîmplat nu o dată ca, cerînd voie cuiva să stau alături pe bancă, să mi se pună o astfel de întrebare : „De ce, domnule, nu te aşezi pe o altă bancă, din moment ce există atîtea bănci libere ?“ Alţii nu zic nimic, dar, după ce te aşezi alături de ei, se ridică ostentativ şi se aşază pe altă bancă, ceea ce este, de fapt, egal cu un refuz. Vi s-a întîmplat şi dumneavoastră aşa ceva ?
EA : Desigur.
EL : Veniţi des în parc ?
EA : În fiecare seară. Vin deoarece...
EL : Vă rog să continuaţi. Vă rog din suflet.
EA (se întoarce spre el în proporţie de douăzeci şi cinci de grade) : **Iertaţi-mă. Pot să-mi permit să am încredere în dumneavoastră ?**
EL : Iertaţi-mă, doamnă, că fac această afirmaţie, dar eu sînt un om de mare încredere. În sensul că enorm de multă lume are încredere în mine. Nu numai caracterul meu integru, dar şi figura mea deschisă inspiră tuturor o mare încredere. Uneori, persoane necunoscute mă opresc pe stradă, mi se confesează cinci minute, apoi pleacă mai departe, împăcate sufleteşte.
EA : Atunci, domnule, aş vrea să vă mărturisesc cu toată sinceritatea de ce vin în fiecare seară în Cişmigiu. De mult simţeam nevoia acută de a face o astfel de mărturisire, dar nimeni nu mi-a inspirat atît de multă încredere ca dumneavoastră.
EL : Doamnă, îngăduiţi-mi să vă ascult cu foarte multă atenţie.
EA : Mulţumesc. Atunci să vă spun de ce vin în fiecare seară în Cişmigiu. Pentru asta am să vă cer însă permisiunea de a face o scurtă incursiune în copilăria mea.
EL (întorcîndu-se spre femeie în proporţie de circa douăzeci şi cinci de grade) : **Iertaţi-mă că vă întrerup şi vă promit că n-o să mai fac acest gest incalificabil, căci nimic nu e mai neplăcut pentru cineva care se confesează decît să fie întrerupt, iar eu nu am acest obicei ; totuşi, am să vă întreb dacă este vorba despre o copilărie nefericită.**
EA : Da, domnule, aţi intuit perfect. Este vorba despre o copilărie nefericită. Eram nefericită, nu pentru că n-aş fi fost iubită de părinţii mei, pentru că eram iubită, ci pentru că sufeream de o boală îngrozitoare.

www.cimec.ro

Criticii cei mai apropiați...

EL : Îngrozitoare ?
EA : Da, acesta este cuvîntul. O boală care mi-a pricinuit chinuri imense și suferințe fără seamăn.
EL : Doamnă, nu trebuie să vă jenați de mine. Spuneți-mi totul fără nici un ocoliș.
EA : Da, am să vă spun totul fără nici un ocoliș. Sufeream de următoarea chestiune, domnule : luam lucrurile la modul propriu.
EL (îngrozit) : **La modul propriu ?!**
EA : Da, la modul propriu. Nu știu dacă vă imaginați. Era ceva cumplit. In sensul că...
EL : Iertați-mă că vă întrerup. E vorba de ceva ereditar ?
EA : Da, în sensul că și bunicul, și bunica, și mama, și tata, și unchiul luau lucrurile la modul propriu.
EL : Totuși...
EA : Am să vă explic. Boala se manifesta în sensul că nu înțelegeam metaforele. Nu le realizam. Să vă dau un exemplu. Mama îmi spunea : „Ia trage-l pe frate-tău de limbă și află ce măgării a mai făcut azi, măgarul". iar eu îl apucam, într-adevăr, cu degetul de limbă și trăgeam. Doamne, și ce scandal ieșea ! Doamne, ce scandal ieșea ! Dumneavoastră să fi fost în locul lui și să vă fi tras cineva de limbă...
EL : Evident...
EA : Sau, altă dată, mama mi-a spus să mă vîr pe sub pielea cuiva, nu știu de ce, probabil că avea ea vreun interes, dar zilnic îmi spunea : „Bagă-te pe sub pielea lui unchi-tu, bagă-te pe sub pielea lui unchi-tu, hagă-te pe sub..." Dumneavoastră credeți oare că e simplu să te bagi pe sub pielea cuiva la modul propriu ? Ați încercat vreodată ?
EL : Nu.
EA : Dar vă puteți cel puțin imagina ce dureros este să te bagi la modul propriu pe sub pielea cuiva ? Altă dată, mama mi-a spus să mă vîr în sufletul cuiva. Am stat nopți întregi și m-am gîndit cum să fac asta, deoarece îmi iubeam foarte mult mama și nu voiam să o refuz. Fiți sincer și spuneți-mi : credeți că e simplu să te vîri în sufletul cuiva la modul propriu ?
EL : Nu, nu e deloc simplu.
EA : Totuși, spuneți-mi cum ați fi procedat dumneavoastră în locul meu. Cum ați fi intrat. de pildă, dumneavoastră, la modul propriu, în sufletul cuiva ?
EL (întorcîndu-se spre femeie cu încă douăzeci și cinci de grade) : **Cred că aici lucrurile se complică puțin și îmi cer pur și simplu scuze pentru ceea ce am să spun mai departe. În sensul că problema se pune nițel și din punct de vedere filozofic. Adică, mai întîi trebuie să te întrebi, vrînd-nevrînd, ce este sufletul.**
EA : Evident. Asta m-am întrebat și eu : ce este sufletul ? Dumneavoastră știți ce e sufletul ?

www.cimec.ro

Bine ras, bine dispus... pentru serisul cel de toate zilele

EL : Doamnă, ca să fiu sincer, nu. Nu pentru că nu mi-am pus întrebarea, ci pentru că pregătirea mea teoretică nu-mi îngăduie. Cunoştinţele mele filozofice, în ciuda faptului că posed o fire realmente meditativă, sînt de-a dreptul derizorii. Ca să fiu sincer pînă la capăt, şi vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău, eu nu sînt încă în clar nici cu infinitul.
EA : Infinitul ?! In privinţa infinitului, cred că lucrurile sînt simple.
EL : Nu, nu vă grăbiţi să spuneţi aşa ceva. Nu sînt deloc simple. Eu pentru asta m-am dus odată să consult un filozof.
EA : Era un filozof de stat sau particular ?
EL : Particular.
EA : Şi ?
EL : Mi-a luat banii şi mi-a spus : „Duceţi-vă, faceţi-vă wassermann-ul şi reveniţi peste trei luni".
EA : Cel puţin v-a dat o recipisă ?
EL : Bineînţeles. Dar v-am întrerupt şi-mi pare realmente foarte rău. Vă rog, continuaţi.
EA : Cum spuneam, copilăria mea a fost ratată din cauza acestei boli groaznice. Mama a început să mă urască, tata a început să mă urască, iar eu, la vîrsta adolescenţei, am fugit de-acasă. Aveam şaptesprezece ani neîmpliniţi, dar arătam ca de şaptesprezece ani împliniţi. Era în noaptea de revelion. Am fugit şi am venit aici, în parc, şi m-am aşezat pe această bancă.
EL : Chiar pe asta ?
EA : Exact pe asta. Nu după mult timp, a venit un bărbat care mi-a cerut permisiunea să se aşeze lîngă mine. I-am răspuns : „Vă rog". Iar el s-a aşezat. Era un bărbat care-mi inspira foarte multă încredere. I-am spus că sufăr de o boală groaznică şi i-am explicat pe larg despre ce fel de boală groaznică este vorba. El mi-a promis că mă vindecă, a precizat că este la curent cu această boală şi că are leacul ei. Firește, m-am căsătorit cu el pentru ca tratamentul să fie cît mai eficace.
EL : Şi v-a vindecat ?
EA : Da.
EL : Cum ?
EA : Simplu. Mi-a interzis să mai vorbesc la figurat. N-am mai vorbit la figurat şi m-am vindecat. Vorbeam tot timpul la modul propriu. Dar vă întreb acum pe dumneavoastră: oare aceea a mai fost viaţă ? Cum să trăieşti fără să vorbeşti cu soţul tău măcar o dată pe săptămînă la figurat ? Ce este oare viaţa fără metafore ? Fără posibilitatea de a transfigura ceva, un obiect, o întîmplare sau o stare de lucruri, fără putinţa de a decanta o idee, punînd în ea flacăra mira-

culoasă a figurației ? În sfîrșit... Pe scurt, în cele din urmă, după o discuție care s-a petrecut chiar în acest parc și pe această bancă, ne-am despărțit. Mi-a spus cu o voce tristă, tristă, tristă : „Du-te, și dacă va fi cazul, să te întorci pe această bancă în seara de revelion, ca atunci cînd ne-am cunoscut..."
O, și ce drag îmi era, ce drag îmi era...
EL : Doamnă, dacă ați ști cît de zguduit sînt de tot ce mi-ați spus, dacă ați ști cît sînt de zguduit ! Dacă nu mi-ați lua-o în nume de rău, aș spune că sînt și uimit, dar mă rețin. Eu știu ce înseamnă o suferință, ce înseamnă o boală, și vă înțeleg. Doamne, cum vă mai înțeleg !
EA : Și dumneavoastră, domnule, ați suferit de o boală ?
EL : Am să fiu sincer pînă la capăt și am să răspund : da. De o boală asemănătoare cu a dumneavoastră. Boala mea consta în aceea, doamnă, că mă luam după exemple. Nu știu de unde mă căptușisem cu această boală, pentru că mama mea nu se lua după exemple, tatăl meu nu se lua după exemple, bunicul meu — nu, bunica mea — nu. Dimineața, cum mă sculam, nici nu apucam să beau ceaiul, că și fugeam la fereastră. Mă uitam după exemple. La teatru, la fel... La cinematograf, la fel... Toată ziua căutam exemple. Mai ales pe stradă, căci, probabil știți, străzile sînt pline de exemple. Deși de atîtea ori m-am jurat, de atîtea ori... Nu puteam să fac absolut nimic dacă nu aveam un exemplu. Ca să mănînc, trebuia să am un exemplu ; ca să strănut, trebuia să am un exemplu, ca să zîmbesc, trebuia să am un exemplu, ca să dorm, trebuia să am un exemplu ; ca să privesc, trebuia să am un exemplu ; ca să admir, trebuia să am un exemplu ; ca să interpretez, trebuia să am un exemplu ; ca să minimalizez, trebuia să am un exemplu ; ca să... Apoi, boala s-a complicat. Am început să fac toate lucrurile pe jumătate : mîncam pe jumătate, beam pe jumătate, gîndeam pe jumătate, iubeam pe jumătate, mergeam pe jumătate, dormeam pe jumătate, visam pe jumătate, glumeam pe jumătate, clipeam pe jumătate, zîmbeam pe jumătate, rîdeam pe jumătate, fluieram pe jumătate, sforăiam pe jumătate, admiram pe jumătate, interpretam pe jumătate, înțelegeam pe jumătate, și așa mai departe. M-au dus la un doctor și doctorul mi-a spus că boala nu are leac și că există perspectiva să ajung într-o bună zi să fac toate lucrurile pe sfert. Atunci, bineînțeles, părinții m-au alungat de acasă, de frică să nu-i contaminez cu boala mea pe frații mei și pe surorile mele, care urmau cu toții o școală de ambliopi. Am venit în parcul acesta, pe banca aceasta, și am cunoscut o tînără femeie cu care m-am căsătorit. Era un om minunat. Suferea însă de o boală, în sensul că lua lucrurile la modul propriu ; am încercat și am reușit să o vindec, dar ne-am despărțit într-o seară de revelion, tot pe această bancă. Îmi pare foarte rău. Pentru că mi-era dragă. Mi-era dragă chiar și boala ei.
EA : Și fostul meu soț suferea de boala exemplelor. În sensul că se lua tot timpul după exemple. Apoi începuse să facă toate lucrurile pe jumătate, ceea ce era groaznic de enervant. Dar mi-era drag. Nici pînă acum nu știu de ce a trebuit să ne despărțim.

(Ora 24. În oraș, toate ceasurile în stare de funcțiune anunță momentul cu solemnitate. Bărbatul și femeia se întorc unul spre celălalt în proporție de o sută de grade.)

EL : La mulți ani !
EA : La mulți ani, domnule, și vă rog să mă iertați dacă v-am plictisit cu povestea vieții mele.
EL : Doamnă, și eu vă rog să mă iertați dacă v-am plictisit cu povestea vieții mele.
EA : De mult nu am întîlnit un om care să-mi inspire atîta încredere și care să mă asculte cu atîta atenție. Numai fostul meu soț îmi inspira atîta încredere și mă asculta cu atîta atenție.
EL : Doamnă, aș vrea, înainte de a ne despărți, să vă urez noapte bună și să vă întreb dacă nu doriți, eventual, să ne căsătorim. Mă gîndesc că atît caracterul, cît și felul meu de a fi... În plus, aș încerca să vă vindec de boala de care suferiți.
EA : Domnule, îmi pare foarte rău că nu-l mai pot aștepta pe fostul meu soț, care mi-a promis acum un an că va veni în noaptea aceasta aici, dar am să accept propunerea dumneavoastră. Fostul meu soț ar suferi dacă ar ști că nu-l mai aștept. (Varsă o lacrimă.) Era un om minunat. Realmente minunat.
EL (solemn) : Doamnă, vă felicit cu ocazia căsătoriei dumneavoastră cu mine. Noapte bună. Întrucît ora este întîrziată, eu mă duc să mă culc. Ne vedem mîine seară, tot aici, pentru perfectarea ultimelor amănunte în vederea căsătoriei.

EA : Desigur, domnule. Noapte bună.
(Bărbatul pleacă și dispare pe o alee. Peste cîteva minute apare alt bărbat, care este identic cu cel care a plecat. Acesta este grăbit și agitat.)

EL : Draga mea, iartă-mă că am întîrziat. Ți-am promis că voi fi aici în noaptea de revelion, dar am întîrziat.
EA : Dragul meu, iartă-mă dar ai întîrziat. Chiar adineaori m-am recăsătorit cu un bărbat care mi-a inspirat foarte multă încredere. Îmi pare foarte rău.
EL : Nu-i nimic, draga mea. Ne întîlnim la revelionul viitor. Atunci n-am să mai întîrzii. Noapte bună, draga mea.
EA : Noapte bună, dragul meu.

www.cimac.